
Psikolojik Danışman Adaylarının Yapılandırılmış Akran Grup Süpervizyonu Sürecindeki Metafor Kullanımına İlişkin Görüşleri¹

Gökhan ATİK²

Elif Gülçin ÇELİK³

Ebru GÜÇ⁴

Nihal TUTAL⁵

Geliş Tarihi: 05.10.2016

Kabul Tarihi: 29.11.2016

Öz

Bu çalışmada, psikolojik danışma süpervizyonu sürecinde kullanılan ve grup süpervizyonu yöntemlerinden biri olan yapılandırılmış akran grup süpervizyonundaki metafor kullanımına ilişkin psikolojik danışman adaylarının görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın katılımcıları, Psikolojik Danışma ve Rehberlik lisans programı son sınıf öğrencileridir. Toplam 21 öğrenci (13 kadın, 8 erkek) bu çalışmaya katılmıştır. Katılımcılar, “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması” dersini almış ve altı haftalık yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinden geçmiş öğrencilerdir. Çalışmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış bir anket formu kullanılmıştır. Elde edilen nitel veriler, fikir birliğine dayalı nitel araştırma yönteminin aşamalarına göre analiz edilmiştir. Nitel veri analizi sonucunda, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecindeki metafor kullanımına ilişkin katılımcı görüşleri dört temel alan altında toplanmıştır. Bu temel alanlar; psikolojik danışmana sağladığı katkılar, psikolojik danışma sürecine etkileri, metafor oluşturmada yaşanan güçlükler ve etkili metaforların özellikleridir. Elde edilen bulgular süpervizyon alan yazını kapsamında tartışılmış ve psikolojik danışman eğitimi ve süpervizyonu sürecinde metaforların pedagojik bir araç olarak kullanımı önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik danışma süpervizyonu, metafor, psikolojik danışman eğitimi, fikir birliğine dayalı nitel araştırma

---

¹ Bu çalışma, 7-9 Ekim 2015 tarihlerinde Mersin’de gerçekleştirilen XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, gokhanatik@gmail.com. Çalışmayla ilgili yazışmalar Gökhan Atik ile yapılabilir.

³ Araş. Gör., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim, elifgulcincelik@gmail.com

⁴ *Araş. Gör., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim, ebru_guc04@hotmail.com

⁵ Araş. Gör., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim, nihaltatal@gmail.com

---

Opinions of Counseling Students about the Use of Metaphor in the Structured Peer Group Supervision Process

---

Submitted by 05.10.2016

Accepted by 29.11.2016

Abstract

In this study, the opinions of counseling students about the use of metaphors in the structured peer group supervision format, which used in counseling supervision process as a group supervision model, were investigated. The participants of the study were the senior students of the undergraduate program of Psychological Counseling and Guidance. A total of 21 students (13 female, 8 male) participated in this study. The participants were the students who took the course of “Individual Counseling Practicum” and participated in a six-week structured peer group supervision process. A survey form was used as a data collection instrument. The obtained qualitative data were analyzed through following the stages of consensual qualitative research. As a result of qualitative data analysis, the opinions of the participants about the use of metaphors in the structured peer group supervision were clustered under four domains. These domains are; contributions to counselors, impacts on counseling process, difficulties experienced in creating metaphors, and characteristics of the effective metaphors. The findings were discussed in the scope of supervision literature, and the metaphors were recommended as a pedagogical tool in counselor education and supervision process.

Keywords: Counseling supervision, metaphors, counselor education, consensual qualitative research

Giriş

Süpervizyon, bir mesleğin daha deneyimli bir üyesinin daha az deneyimli bir üyesine ya da üyelerine, mesleki gelişimi arttırma, sunulan mesleki hizmetlerin niteliğinin izlenmesi ve denetlenmesi (gatekeeping) amacıyla sağlanan, değerlendirmeye dayalı ve hiyerarşik bir yapıda gerçekleşen bir müdahale sürecidir (Bernard & Goodyear, 1998). Ruh sağlığı alanında çalışacak ya da çalışan her bir meslek elemanının etkili birer meslek elemanı olabilmesi için yaptıkları uygulamalara yönelik olarak süpervizyon almaları bir zorunluluktur (Bernard & Goodyear, 1998; Borders, 2009). Süpervizyon sürecinin temel amaçlarından bir tanesi, etkili bir yardım sürecinin gerçekleştirilebilmesi için süpervizyon alan kişinin (supervisee) psikolojik danışmayla ilişkili bilişsel becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktır (Morran, Kurpius, Brack, & Brack, 1995). Bu tür becerilerin gelişimini arttırmak için, süpervizyon sürecinde metaforlar ya da metaforik etkinlikler bir müdahale yöntemi olarak kullanılmaktadır (Young & Borders, 1999).

Metafor, alan yazında yeni bir anlam oluşturma süreci (Muran & DiGiuseppe, 1990), karmaşık düzeydeki birçok bilginin göreceli olarak daha basit ve görsel bir şekle bürünmesi (Amundson, 1988), kendini açığa vurma ya da kendini ifade etmenin dolaylı bir yolu (Strong, 1989) gibi tanımlamalarla ele alınmaktadır. Metaforların psikolojik danışma ve psikoterapi sürecinde kullanımı; Sigmund Freud, Carl Jung, Carl Rogers gibi önemli kuramcı ve uygulamacılara dayanmaktadır (Guiffrida, Jordan, Saiz, & Barnes, 2007; Robert & Kelly, 2010). Psikolojik danışma sürecinde metaforlar; terapötik ilişki kurma ve bu ilişkiyi güçlendirme, duygulara ulaşma, danışanın gerçek dışı varsayımlarını ortaya çıkarma, danışanın direnci ile çalışma, danışanda yeni düşünce yolları oluşturma gibi çeşitli amaçlar için kullanılmaktadır (Lyddon, Clay, & Sparks, 2001). Ayrıca metaforlar, danışanların yaşamlarındaki olayları somutlaştırmalarına, süreçler arasında bağlantı kurmalarına ve gerçekliğe ilişkin yeni anlamlara ulaşmalarına yardımcı olma; gelişimlerini ve öğrenmelerini kolaylaştırma ve yeni öğrenmeleri teşvik etme işlevleri açısından da önem taşımaktadır (Ivey, Ivey, Myers, & Sweeney, 2005). Bu yönüyle metaforların, psikolojik danışma sürecinde danışanların öznel dünyalarına hızlı ve etkili bir biçimde ulaşmada, farkındalıklarını ve gelişimlerini arttırmada etkili bir terapötik araç olduğunu söylemek mümkündür.

Psikolojik danışma sürecinde sağladığı katkılar dikkate alındığında, metaforların kullanımı zaman içerisinde süpervizyon sürecine de yansımıştır (Guiffrida ve ark., 2007). Bernard ve Goodyear (1998), süpervizyon sürecinde kullanılan metaforların süpervizyon alan kişinin mesleki gelişimini arttırmaya yardımcı olduğunu belirtmektedir. Bu anlamda,

metaforların süpervizyon sürecinde kullanımı ve etkililiğinin incelenmesine yönelik birçok araştırma bulunmaktadır (örn., Amundson, 1988; Fall & Sutton, 2004; Stone & Amundson, 1989; Young & Borders, 1998; Young & Borders, 1999). Yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğu, süpervizyon sürecinde kullanılan metafor ya da metaforik etkinliklerin, süpervizyon alan kişinin *vak'a kavramsallaştırma becerilerini* geliştirdiğini ortaya koymaktadır (Amundson, 1988; Fall & Sutton, 2004; Guiffrida ve ark., 2007; Ishiyama, 1988; Robert & Kelly, 2010; Stone & Amundson, 1989; Young & Borders, 1998, 1999). Bazı çalışmalar, metaforların süpervizyon alan kişinin kendini tanıması, kendine yönelik farkındalık kazanması ve *psikolojik danışman olma* sürecini anlamlandırmasına yardımcı olduğuna dair kanıtlar sunmaktadır (Fall & Sutton, 2004; Guiffrida ve ark., 2007; Sommer & Cox, 2003; Sommer, Ward, & Scofield, 2010; Valadez & Garcia, 1998). Bunların dışında, metaforların, süpervizyon alan kişilerin süpervizyon sürecindeki önemli olayları hatırlamalarına bir etkisi olduğunu (Young & Borders, 1999), ayrıca süpervizyon alan kişilerin süpervizörleri tarafından kullanılan metaforları model aldıklarını ve bu metaforları kendi psikolojik danışma uygulamalarına aktardıklarını gösteren çalışmalar da söz konusudur (Fall & Sutton, 2004; Young & Borders, 1999). Genel olarak görüldüğü üzere, süpervizyon sürecinde kullanılan metaforlar ya da metaforik etkinliklerin süpervizyon alan kişinin psikolojik danışmaya ilişkin bilişsel becerilerinin (örn., *vak'a kavramsallaştırması*) geliştirilmesi ve psikolojik danışman olma sürecini anlamlandırma açısından önemli katkıları söz konusudur.

Süpervizyon alan yazınında, süpervizyon sürecinde kullanılan birçok metafor etkinliği bulunmaktadır. Bu etkinlikler içerisinde, Antik Yunan Mitolojisi (Sommer & Cox, 2003), çevresel metaforlar (Valadez & Garcia, 1998), metaforik çizimler (Amundson, 1988; Fall & Sutton, 2004), metaforik hikayeler (Sommer ve ark., 2010; Young & Borders, 1998) ve kum tepsisi (Fall & Sutton, 2004) gibi metaforik çalışmalar yer almaktadır. Metafor kullanımının ele alındığı bir diğer süreç ise, grup dinamiklerine dayalı olarak yürütülen yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecidir. Borders (1991) tarafından geliştirilen bu süpervizyon formatında, grup üyeleri bir üyenin psikolojik danışma kaydını değerlendirmek için çeşitli rol, bakış açısı ya da görev seçiminde bulunmaktadırlar. Bu rol, bakış açısı ya da görevler şu şekildedir: a) psikolojik danışmanın ya da danışanın sözsüz mesajlarının ya da belli bir psikolojik danışma becerisinin gözlemlenmesi, b) psikolojik danışman, danışan, ebeveyn, eş, çalışan, arkadaş, öğretmen ya da danışanın yaşamındaki önemli bir kişinin rolüne bürünme, c) oturumu belli bir kuramsal yaklaşıma göre gözden geçirme ve ç) danışan, psikolojik danışman

ya da psikolojik danışma süreci için bir metafor oluşturmazdır (Borders, 1991). Metafor rolü ile grup üyeleri, aktif bir şekilde metaforları oluşturarak, yorumlayarak ve metaforlara ekleme ve çıkarmalar yaparak tartışmayı daha zengin bir hale getirebilmektedirler. Bu çalışmada da, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinden geçen lisans düzeyindeki psikolojik danışman adaylarının süreçte kullanılan metafor rolüne ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Süpervizyon alan yazınında, metaforların kullanımı ve etkililiği ile ilgili yapılan çalışmalarda, Borders'in metafor rolüne yer verilmediği ve bu rolün üyelerin gelişimlerine olası katkılarının ve grup sürecine yansımalarının incelenmediği görülmüştür. Guiffrida ve arkadaşları (2007), grup süpervizyonu süreçlerinde metafor kullanımının nasıl bir yansımalarının olduğu konusunda çok az şey bilindiğinin ve sonraki çalışmalarda bunun ele alınmasının faydalı olacağına altını çizmektedirler. Ayrıca, süpervizyon sürecinde kullanılan birçok metafor ya da metafor etkinliği daha çok süpervizörler tarafından kullanılırken, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu formatındaki metafor rolü grup üyeleri tarafından ele alınmakta ve metaforlar üyeler tarafından üretilmektedir. Bu süreç, grup üyelerini daha aktif kılmakta ve üyelerin kapasite ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarmalarına yardımcı olmaktadır. Tüm bu hususlar dikkate alındığında, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinde metafor kullanımının psikolojik danışman adayları üzerinde nasıl bir yansımalarının olduğunun araştırılması önemli görülmektedir.

Ülkemizde, psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon süreciyle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, süpervizyon sürecinde metafor kullanımının ele alındığı sadece bir derleme ve vak'a incelemesi çalışmasına rastlanmaktadır (Atik, Güç, & Çelik, 2016). Bunun dışında; psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon ve süpervizyon modellerinin ele alındığı derleme çalışmaları bulunmaktadır (Erkan Atik, Arıcı, & Ergene, 2014; Siviş-Çetinkaya & Kararımak, 2012). Ayrıca, psikolojik danışman eğitiminde psikolojik danışma uygulamaları ve süpervizyonu (Aladağ & Bektaş, 2009; Aladağ & Kemer, 2015; Atik, 2012; Büyükgöze-Kavas, 2011; Denizli, Aladağ, Bektaş, Cihangir-Çankaya, & Özeke-Kocabaş, 2009; Kemer & Aladağ, 2013), çok kültürlü süpervizyon ve çok kültürlü süpervizyon yeterlikleri (Kağnıcı, 2015), yapılandırılmış akran grup süpervizyonu (Atik, 2015a, 2015b), mikro beceri süpervizyon modeli (Meydan, 2014, 2015), psikolojik danışmada süpervizör eğitimi (Koçyiğit & İşleyen, 2015), süpervizyonla ilgili ölçme araçlarının uyarlanması ya da geliştirilmesi (Erkan Atik & Yıldırım, 2015; İlhan, Sarıkaya, Başkal, & Yöntem, 2015), süpervizyon yaşantıları (İlhan, Rahat, & Yöntem, 2015; Satıcı & Türküm, 2015), süpervizyon ilişkisi (Meydan & Koçyiğit Özyiğit, 2016) ve süpervizyonda geri bildirim (Ülker Tümlü, Balkaya

Çetin, & Kurtyılmaz, 2015) gibi konuların da ülkemizdeki süpervizyon çalışmalarında ele alındığı görülmektedir. İlgili çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, ülkemizde süpervizyonla ilgili çalışmaların sayısında bir artış görülmektedir. Bu çalışmanın da, ülkemizdeki süpervizyon alan yazınının gelişmesine ayrıca katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcılarını, Ankara’da bir devlet üniversitesinde okuyan, Psikolojik Danışma ve Rehberlik lisans programı son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya 13 kadın, 8 erkek olmak üzere toplam 21 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaşları 21 ile 23 arasında değişmektedir ($Ort. = 22.05$, $SS = .50$). Araştırmadaki katılımcılar, “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması” dersini alan ve altı haftalık yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecini tamamlamış öğrencilerdir. Katılımcıların belirlenmesi aşamasında uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma Ekibi

Araştırma ekibi Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında eğitim almış ve/veya almaya devam eden; bir öğretim üyesi ve üç doktora öğrencisinden oluşmaktadır. Öğretim üyesi ve iki doktora öğrencisi verilerin kodlanması sürecinde görev alırken; diğer doktora öğrencisi denetçi rolünü üstlenmiştir. Araştırma ekibi içinde yer alan öğretim üyesi daha önceki süreçte Hill, Thompson ve Williams (1997) tarafından geliştirilen Fikir Birliğine Dayalı Nitel Araştırma Yönteminin (Consensual Qualitative Research) kullanıldığı araştırmalarda ekip üyesi ve denetçi olarak yer almıştır. Bu araştırma öncesinde öğretim üyesi araştırma ekibinde yer alan diğer araştırmacılara Fikir Birliğine Dayalı Nitel Araştırma Yöntemi hakkında eğitim vererek ekibi araştırma sürecine hazırlamıştır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından alan yazın ve süpervizyon uygulaması deneyimleri dikkate alınarak oluşturulmuş ve yapılandırılmış bir anket formu kullanılmıştır. Anket formunun başlangıcında bilgilendirilmiş onay açıklaması ve demografik bilgilere ilişkin sorular (yaş ve cinsiyet) yer almıştır. Daha sonrasında, katılımcıların form üzerinde yanıtlayabilecekleri, yapılandırılmış açık uçlu sorular yer almaktadır. Açık uçlu sorular, katılımcıların özgürce yanıt verebilmelerine imkân yaratmaktadır.

Soruların hazırlanması aşamasında, araştırma ekibinde yer alan her bir araştırmacı süpervizyon sürecine ilişkin deneyimlerinden yararlanarak sorular hazırlamıştır. Daha sonra

araştırmacılar bir araya gelerek yazdıkları soruları gözden geçirip sorulardaki ortak noktaları belirlemişler ve ortak bir anket formu oluşturmuşlardır. Anket formundaki sorular şu şekildedir: a) “Yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecindeki metafor kullanımı size nasıl bir katkı sağladı?”, b) “Yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecindeki metafor kullanımı psikolojik danışma uygulamalarınızı nasıl etkiledi?”, c) Süpervizyon ve psikolojik danışma sürecinde metafor oluşturmada sizi zorlayan durumlar nelerdir?”, ç) Süpervizyon sürecinde sizin için en ilginç olan metafor hangisiydi?” ve d) “Süpervizyon sürecinde etkili bulduğunuz metaforların özellikleri nelerdir?”

İşlem

Yapılandırılmış akran grup süpervizyonu uygulamaları ve veri toplama süreci 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılı Bahar Dönemi içerisinde bir üniversitenin psikolojik danışma biriminde gerçekleştirilmiştir. Süpervizyon oturumları birinci araştırmacının liderliğinde ve diğer araştırmacıların gözlemciliğinde yapılmıştır. Katılımcılar dört grup halinde toplam altı haftalık yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinden geçmişlerdir. Oturumlar yaklaşık olarak 90-120 dakika arasında sürmüştür. Süpervizyon uygulamalarının tamamlandığı oturumun sonunda veri toplama sürecine geçilmiştir. Bu süreç öncesinde katılımcılara kısaca araştırmanın amacından bahsedilmiş, araştırmaya katılımın gönüllü olduğu vurgulanmış, katılımcıların verecekleri yanıtların gizli tutulacağı, verilerin sadece araştırma amaçlı olarak kullanılacağı açıklanmış ve anket formlarının üzerine kimlik bilgilerini yazmamaları istenmiştir. Gönüllü katılımcılara anket formları dağıtılmıştır. Bu katılımcıların bilgilendirilmiş onayları da alınmıştır. Katılımcılar yaklaşık 30 dakika içerisinde anket formlarına görüşlerini yazmışlardır. Veri toplama süreci araştırma ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Katılımcılar tarafından yazılı olarak bildirilen görüşler sonrasında araştırmacılar tarafından elektronik ortamda yazılı hale getirilmiştir. Veri analizi elektronik dokümanlar üzerinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi sürecinde, Hill, Thompson ve Williams (1997) tarafından geliştirilen Fikir Birliğine Dayalı Nitel Araştırma Yönteminin (Consensual Qualitative Research) aşamaları izlenmiştir. Araştırma yöntemi verilerdeki temel alanların belirlenmesi, temel alanlardaki ana fikirlerin belirlenmesi, temel alan ve kategorilerin çapraz analizinin yapılması ve çapraz analizlerin dış denetçi tarafından incelenmesi aşamalarını içermektedir. Bu aşamalar aşağıda detaylı bir şekilde verilmiştir.

Temel alanların belirlenmesi. Bu süreçte ilk olarak, araştırma ekibinde yer alan bir öğretim üyesi ve iki doktora öğrencisi aynı beş katılımcıya ait anket formlarını bağımsız bir şekilde inceleyerek temel alanları belirlemişlerdir. Daha sonra araştırmacılar bir araya gelerek tespit ettikleri temel alanları birbirleriyle karşılaştırmışlar, tartışmışlar ve fikir birliğiyle ortak temel alanları tespit etmişlerdir. Başlangıç listesinde dört temel alan yer almıştır. Bunlar; psikolojik danışmana sağladığı katkılar, psikolojik danışma süreci ve danışana etkileri, metafor oluşturmada yaşanan güçlükler ve etkili metaforların özellikleridir. Araştırma ekibi sonrasında ortaklaşa belirlenmiş olan temel alan listesini dikkate alarak tüm katılımcıların anket formlarını kodlamışlardır. Kodlama sonrasında, araştırmacılar bir araya gelerek yaptıkları kodlamaları karşılaştırmışlar, tartışmışlar ve temel alanlar listesini revize ederek son halini vermişlerdir. Son kod listesinde, başlangıç listesindeki gibi dört temel alan yer almıştır. Başlangıç listesindeki temel alanlardan sadece “psikolojik danışma süreci ve danışana etkileri” temel alanı, bu listede “psikolojik danışma sürecine etkileri” olarak değişmiştir. İkinci araştırmacı son temel alan listesine göre anket formlarını gözden geçirerek yeniden kodlama yapmıştır. Yapılan bu kodlamalar diğer iki araştırmacı tarafından gözden geçirilmiştir.

Ana fikirlerin belirlenmesi. Bu aşamada, temel alanların altında yer alan katılımcı görüşleri, anlamlarını yitirmeyecek bir şekilde tüm araştırma ekibi tarafından birlikte özetlenmiş ya da daha açık ve net bir şekilde ifade edilmiştir. Örneğin, “Metafor kullanmamız benim süreçte ne olup bittiğini daha iyi anlamamı ve süreci anlamlandırmamı sağladı. Metafor kullandığımızda süreç benim için somutlaştı diyebilirim.” şeklindeki bir katılımcı ifadesi “Katılımcı metafor kullanımı ile süreçte olan bitenleri daha iyi anlamış ve anlamlandırmıştır.” olarak tekrar ifade edilmiştir. Ana fikirlerin özetlenmesi aşamasında, herhangi bir yorum ya da çıkarım yapılmadan, katılımcıların ifadelerindeki anlamların korunmasına özen gösterilmiştir. Tekrar eden ifadeler tek bir ifadeye dönüştürülmüştür.

Çapraz analiz. Bu aşamada, temel alanların altındaki ana fikirler gözden geçilerek, ortak öge ve temalar belirlenmeye çalışılmış ve kategoriler oluşturulmuştur. Araştırma ekibi bağımsız bir şekilde temel alanların altında yer alan ana fikirleri kategorilere dönüştürmüştür. Kategoriler oluşturulduktan sonra araştırma ekibi bir araya gelerek, belirledikleri kategorileri karşılaştırmış, farklı adlandırılan bölümleri tartışarak kategori adı için ortak bir karara varmıştır.

Dış değerlendirme. Çapraz analiz süreci tamamlandıktan sonra, hem ana fikirlerin belirlenmesi hem de çapraz analiz süreçlerinin gözden geçirilmesi ve kontrol edilmesi için dış

denetçiye (dördüncü araştırmacıya) gönderilmiştir. Denetçi, ana fikirlerin belirlenmesi aşamasında katılımcı görüşlerindeki anlamların ne kadar korunduğunu ve ayrıca çapraz analiz aşamasında da kategorize edilen ana fikirlerin bu kategorileri ne kadar doğru bir şekilde yansıtıp yansıtmadığını değerlendirmiştir. Bu aşamada denetçi; kategorilerin yeniden adlandırılması ya da daha üst bir kategorinin oluşturulması, bazı ana fikirlerin birkaç kategori altında ele alınması gibi hususlarda geri bildirimlerde bulunmuştur. Araştırma ekibi bu geri bildirimleri dikkate alarak kategorilerde tekrar düzenleme yapmıştır.

Kategoriler ve alt kategorilerin sıklığının belirlenmesi aşamasında frekans yerine Hill ve arkadaşları (1997) tarafından önerilen bir sınıflandırma sistemi kullanılmıştır. Buna göre; eğer ilgili kategori tüm katılımcılar için geçerli ise genel (general), katılımcıların yarısından daha fazlası için geçerli ise tipik (typical), katılımcıların yarısından aşağısı (en az dört katılımcıya kadar) için geçerli ise değişken (variant) şeklinde adlandırılmaktadır. Ladany, Thompson ve Hill'e (2012) göre, eğer çalışmada 15'ten fazla katılımcı yer alıyorsa, 2 ya da 3 katılımcı için geçerli olan kategoriler nadir (rare) olarak tanımlanmaktadır.

Bulgular

Psikolojik danışman adaylarının akran grup süpervizyonu sürecinde kullandıkları metaforlara ilişkin görüşleri *psikolojik danışmana sağladığı katkılar, psikolojik danışma sürecine etkileri, metafor oluşturmada yaşanan güçlükler ve etkili metaforların özellikleri* olmak üzere dört temel alan altında toplanmıştır (Bkz. Tablo 1). Birinci temel alan olan “psikolojik danışmana sağladığı katkılar” altında üç kategori yer almaktadır. Bunlar; yeni bakış açıları kazanma, bilişsel danışma becerilerini geliştirme ve dolaylı öğrenme kategorileridir. İkinci temel alan olan “psikolojik danışma sürecine etkileri” altında dört kategori yer almaktadır. Bunlar; danışanın kendini tanımasına ve farkındalık kazanmasına yardımcı olma, danışanın problemini tanımlamasına yardımcı olma, psikolojik danışma ilişkisine yansımaları ve danışanın metaforu kendi yaşantısına aktarması kategorileridir. Üçüncü temel alan olan “metafor oluşturmada yaşanan güçlükler” altında iki kategori yer almaktadır. Bunlar; bilişsel beceri, odaklanma ve yaratıcılık gerektirmesi ile danışana zarar verme ve danışanın güvenini kaybetme korkusu kategorileridir. Son temel alan olan “etkili metaforların özellikleri” altında beş kategori yer almaktadır. Bunlar; betimleyici olması, kısa ve öz olması, yaratıcı olması, akılda kalıcı olması ve yoruma ve tartışmaya açık olması kategorileridir. Temel alan ve kategorilere ilişkin katılımcı görüşleri sıklık derecelerine göre aşağıda başlıklar altında açıklanmıştır.

Tablo 1

Psikolojik danışman adaylarının akran grup süpervizyonu sürecindeki metafor kullanımlarına ilişkin görüşleri

Temel Alan	Kategori/Alt kategori	Sıklık
	Yeni bakış açıları kazanma	Tipik
Psikolojik danışmana sağladığı katkılar	Bilişsel psikolojik danışma becerilerini geliştirme	Tipik
	<i>Vaka kavramsallaştırma becerisini geliştirme</i>	Değişken
	<i>Terapötik ve müdahale becerilerini geliştirme</i>	Nadir
	Dolaylı öğrenme	Değişken
Psikolojik danışma sürecine etkileri	Danışanın kendisini tanımasına yardımcı olma	Değişken
	Danışanın problemini tanımlamasına yardımcı olma	Değişken
	Psikolojik danışma ilişkisine yansımaları	Değişken
	<i>Danışanın anlaşıldığını hissetmesi ve katarsis sağlama</i>	Değişken
	<i>Paylaşımların ve güvenin artması</i>	Nadir
	Danışanın metaforu kendi yaşantısına aktarması	Nadir
Metafor oluşturmada yaşanan güçlükler	Bilişsel beceri, odaklanma ve yaratıcılık gerektirmesi	Tipik
	Danışana zarar verme ve danışanın güvenini kaybetme korkusu	Değişken
Etkili metaforların özellikleri	Betimleyici olması	Tipik
	Kısa ve öz olması	Değişken
	Yaratıcı olması	Değişken
	Akılda kalıcı olması	Nadir
	Yoruma ve tartışmaya açık olması	Nadir

Not: Çalışmada toplam 21 katılımcı bulunmaktadır. Tipik (Typical) = 11-20 katılımcı, Değişken (Variant) = 4-10 katılımcı, Nadir (Rare) = 2-3 katılımcı

Psikolojik Danışmana Sağladığı Katkılar

Bu temel alan kapsamında katılımcılar, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinde metafor kullanımının bir psikolojik danışman olarak gelişimlerine sağladığı katkılar üzerinde durmuşlardır. Katılımcıların çoğunluğu danışanların sorunlarını anlama ile ilgili yeni bakış açıları kazandıklarını belirtmişlerdir (Örneğin, “*Beyin fırtınası yapmamı sağladığı için*

düşüncelerimin çok boyutlu olmasını sağladı.”). Ayrıca süreçte metafor kullanımının bilişsel psikolojik danışma becerilerinden olan kavramsallaştırma ile terapötik ve müdahale becerilerini geliştirdiği katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu sürecin özellikle kavramsallaştırma becerilerini geliştirme noktasında bir katkısının olduğunu vurgularken (Örneğin, “Metafor kullanımı danışanın problemini kavramsallaştırmama çok yardımcı oldu. Olayı bütünsel olarak değerlendirmeme yardımcı oldu.”), bir kısmı da sürecin terapötik ve müdahale becerilerinin gelişimine katkı sağladığını belirtmişlerdir (Örneğin, “Metaforlar sayesinde uzun bir konuyu özet olarak anlama şansını elde ettim. Özellikle bazen özet yaparak bir sürü konuşmaktansa metafor ile kısa bir geri bildirim vermenin daha anlamlı olduğunu gördüm.”). Buna ek olarak, katılımcılar akran grup süpervizyonu sürecinde kullanılan metaforlar aracılığıyla dolaylı olarak danışma süreçleriyle ilgili bazı şeyleri öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Dolaylı öğrenmeler içerisinde katılımcılar; akranlarının süpervizyon oturumlarında kullanılan metaforları görüşmelerinde kullandıklarını, metafor dağarcıklarını geliştirdiklerini ve süpervizyon sürecinde kullanılan metaforları kendi vak’aları ile ilişkilendirip danışanlarını daha iyi anladıklarını belirtmişlerdir (Örneğin, “Danışman adayı arkadaşlarımla paylaştığı vak’a örnekleri ya da danışan-danışman ilişkilerine uygun bir metafor ortaya çıkarılması hem vak’a ile ilgilenen danışman adayının o vak’a için hem de diğer adayların ileride karşılaşılabilecekleri vak’alarda uygun metaforu kullanabilmeleri için kolaylık sağladı.”).

Psikolojik Danışma Sürecine Etkileri

Akran grup süpervizyonunda kullanılan metaforların psikolojik danışma sürecine etkileri ile ilgili olarak, katılımcıların çoğunluğu metafor kullanımının danışanların kendilerini tanımaları, farkındalık kazanmaları ve problemlerini anlamalarına yardımcı olduğunu ifade etmiştir (Örneğin, “Danışana kendisiyle ilgili farkındalık kazandırmama yardımcı oldu.” “...danışanımın sorununu fark etmesini ve somutlaştırmasını sağladı.”). Benzer şekilde, katılımcıların çoğunluğu metafor kullanımının psikolojik danışma ilişkisine yansımaları olduğunu belirtmişlerdir. Bu kategori içerisinde, katılımcılar görüşmelerinde metaforları kullandıklarında, danışanlarının daha iyi anlaşıldıklarını hissettiklerini, paylaşım ve psikolojik danışmana olan güvenlerinin arttığını, bazen de duygusal boşalıklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Örneğin, katılımcılardan biri “Benim danışanımın ele alındığı süpervizyon oturumunda örnek verilen metafor çok etkiliydi. Ben bu metaforu danışmamda kullandığımdan danışanım hikayeyi çok beğendiğini söylemişti ve ağlamıştı” ifadesiyle danışanın anlaşıldığını hissetmesine ve katarsis yaşamasına vurgu yapmıştır. Başka bir

katılımcı ise “... bana olan güveni arttı. Daha fazla paylaşımlarda bulunmasını sağladı.” ifadesiyle danışanın süreçteki paylaşımlarının ve psikolojik danışmana olan güveninin artmasına işaret etmiştir. Bu kategorilere ek olarak, katılımcıların bir kısmı danışanların metaforları kendi yaşantılarına aktardıklarını belirtmiştir. Örneğin, katılımcılardan birinin bu aktarımı “*Metafor kullandığım zaman karşımdaki danışanın bunu içselleştirdiğini ve kendine çok uygun bulduğunu söylediğini gördüm. Hatta bunu çok beğenip metafor doğrultusunda hayatındaki bazı şeyleri değiştirdiğini gördüm.*” şeklindedir. Diğer bir katılımcı ise bu aktarımını “*Ben bunları danışmamda kullandığımda danışanım çok şaşırdı ve sonlandırma oturumunda hala o metaforu hatırladığını ve bir olay karşısında o metaforun aklına geldiğini ve yapmadığını, ona göre davrandığını söyledi.*” şeklinde belirtmiştir.

Metafor Oluşturmada Yaşanan Güçlükler

Psikolojik danışman adaylarının süpervizyon ve psikolojik danışma süreçlerinde metafor oluşturmaya ilişkin algıladıkları güçlükler iki kategori altında toplanmıştır. Katılımcıların çoğunluğunu kapsayan birinci kategoride, metaforun bilişsel beceri, odaklanma ve yaratıcılık gerektirmesi açısından yaşanan zorluklar ifade edilmiştir (Örneğin, “*Metaforu anında bulmak biraz yaratıcılık gerektirdiği için zorlandım. Danışma sürecinde dikkatim birçok şeye dağıldığı için metaforu oluşturmak zor olabiliyordu.*” “*Daha farklı, daha üst düşünme becerisi istemektedir. Önce danışanın olayını çok iyi anlamak, kavramak daha sonra metaforu oluşturmak gerekir.*”). Katılımcıların bir kısmını kapsayan ikinci kategoride ise danışana zarar vermektен ve danışanın güvenini kaybetmekten korkulması nedeniyle metafor oluşturmada yaşanan zorluklar belirtilmiştir (Örneğin, “...*güven duygusu kaybolmasının riskini alırken zorlandım.*” “*Danışma sürecinde –oturumunda- metafor oluştururken beni en çok zorlayan durum: ‘acaba danışana söylediğim metafor danışanı incitebilir mi?’ düşüncesi oldu.*”).

Etkili Metaforların Özellikleri

Psikolojik danışman adayları, süpervizyon sürecinde danışan, danışman, danışma süreci ya da danışan-danışman arasındaki ilişkiye yönelik oluşturdukları metaforlardan betimleyici, kısa ve öz, yaratıcı, akılda kalan, yoruma ve tartışmaya açık olma gibi özellikleri taşıyan metaforları etkili metaforlar olarak değerlendirmektedirler. Bu özellikler içerisinde yer alan metaforun betimleyici olması katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından dile getirilen bir kategori olmuştur. Bu kapsamda katılımcılardan biri “*Danışanın yaşantısını, olaylara bakışını, aldığı tutum ve davranışları özümseyerek hikayelendirip danışana tekrar yansıtılması...*” ifadesiyle metaforun betimleyici olma özelliğini vurgulamıştır. Buna ek olarak katılımcıların bir kısmı da kullanılan metaforun kısa, öz ve yaratıcı olmasının

metaforun etkililiğini belirleyen faktörlerden biri olduğunu söylemiştir. Örneğin, katılımcılardan biri “*Etkili bulduğum metaforlar olayın özünü yansıtan, derindeki (odadaki) anlamı veren metaforlardı.*” derken, biri de “*Danışanın içinde bulunduğu durumu yaratıcı bir şekilde dile getiren metaforlardı.*” demiştir. Az sayıda katılımcı ise, etkili bir metaforun özelliklerini akılda kalıcı, yoruma ve tartışmaya açık olması olarak belirtmiştir. Katılımcılardan biri “*...akılda kalıcı bir işleve sahip olduğu için danışanımın daha fazla yararlandığını düşünüyorum.*” ifadesiyle, bir başka katılımcı ise “*Hayal dünyasına ve danışanın kendi yorumuna açık olduğu için danışanım metafordan hoşlandı.*” ifadesiyle etkili metaforların ilişkili özelliklerine vurgu yapmıştır.

Örnek Metaforlar

Bu bölümde, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinde, psikolojik danışman adayları tarafından oluşturulan metafor örneklerine yer verilmiştir. Birinci metafor örneği danışanın sorununa yönelik kurgulanırken, ikincisi psikolojik danışmanın kendisine yönelik, üçüncüsü de psikolojik danışma sürecine yönelik olarak kurgulanmıştır.

Puslu aynalar metaforu. Danışanın arkadaş edinememe sorununu ve kendisine ilişkin algısını tanımlamak için kullanılmıştır. Danışan ayna dolu bir odaya girmekte ve buradaki aynalardan birine bakmaktadır. Danışan aynada puslu ve çirkin bir silüet görür ve bu aynayı kırar. Sonrasında başka bir aynaya bakar. Bu aynada da çirkin bir silüet görür ve onu da kırar. Danışan diğer aynalarda da aynı şeyleri göreceğim diye artık aynalara bakmak istemez ve kendisinin çirkin olduğunu düşünmeye başlayıp geriye kalan tüm aynaları kırmaya başlar. Ancak danışan bu aynalar içerisinde güzel silüet gösteren aynaların bulunma ihtimalini göz ardı etmiştir. Metafordaki aynalar danışanın hem arkadaşlarının ona ilişkin algısını hem de kendisine ilişkin algısını yansıtmaktadır.

Kristal bardak metaforu. Süreçte psikolojik danışmanın danışana olan yaklaşımı, evlerimizdeki vitrinlerde saklanan ve kırılmasın diye dokunulmayan kristal bardağa benzetilmiştir. Psikolojik danışman danışanın sorunlarını açarken, psikolojik danışmanın danışanı kırmaktan korkması ve geri planda durması bu metaforla ilişkilendirilmiştir.

Kirpi metaforu. Bu metaforda danışan kirpiye benzetilmiştir. Kirpi tehdit durumlarında kafasını içine çeker ve top gibi olur. Onu çözmenin ya da normal hale getirmenin tek yolu suya bırakmaktır. Süreçte danışan yabancıların yanında kendini açamadığını, küçük yaştan itibaren özgüven sorunu yaşadığını ve başkalarıyla (psikolojik danışman da dahil olmak üzere) yeterli göz teması kuramadığını ifade etmiştir. Danışanın bu sorunu kirpinin top haliyle

ilişkilendirilmiştir. Psikolojik danışmanın danışanda farkındalıklar oluşturmaya yönelik çabaları da (şimdi ve buradaya odaklanması) metafordaki su ile ilişkilendirilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinde metafor kullanımına ilişkin lisans düzeyindeki psikolojik danışman adaylarının görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen temel alan ve kategorilere göre, psikolojik danışman adayları, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecindeki metafor kullanımları yoluyla sürece ilişkin yeni bakış açıları kazandıklarını, vak'a kavramsallaştırması, terapötik beceriler ve müdahale becerileri gibi bilişsel psikolojik danışma becerilerinde gelişim gösterdiklerini belirtmektedirler. Yeni bakış açıları kazanma, vak'a kavramsallaştırmaya yönelik bilişsel psikolojik danışma becerilerinde gelişim gösterme alan yazındaki birçok araştırma bulgusu (Guiffrida ve ark., 2007; Robert & Kelly, 2010; Young & Borders, 1999) ile tutarlılık göstermektedir. Bu araştırmalara göre, süpervizyon sürecindeki metafor kullanımı danışanın sorununu anlama ve danışanla ilgili hipotezler geliştirme, danışma amaçlarını oluşturma/geliştirme, alternatif tedavi yöntemleri oluşturma, danışan-danışman ilişkisini anlama açısından önemli bir katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmanın önemli bulgularından biri yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinde oluşturulan metaforların grup üyeleri için dolaylı bir öğrenme ortamını yaratmasıdır. Alan yazında, grup süpervizyonu süreçlerinde metafor kullanımının nasıl bir yansımalarının olduğunu konusunda çok az şey bilinmektedir (Guiffrida ve ark., 2007). Bu sebeple, Guiffrida ve arkadaşları (2007), grup süpervizyonu süreçlerinde metafor kullanımının grup dinamiklerine (örn., grup uyumu, geri bildirim süreçleri, dolaylı öğrenme gibi) nasıl yansıdığına ilerde yapılacak araştırmalarda ele alınmasına yönelik önerilerde bulunmuşlardır. Bu açıdan, grup süpervizyonu sürecinde metafor kullanımının üyeler açısından dolaylı bir öğrenme ortamı yaratması alan yazındaki bu boşluğun doldurulmasına yönelik kısmi bir katkı sağlamıştır. Ancak, ilerde yapılacak çalışmalarda, grup süpervizyonu süreçlerinde metafor kullanımının diğer grup dinamiklerine (örneğin, grup uyumu, geri bildirim süreçlerine yansımaları gibi) nasıl yansıdığına incelenmesi, metaforların olası etkilerinin anlaşılması açısından önemli olacaktır.

Metafor kullanımının psikolojik danışma sürecine etkileri (danışanın kendini tanıması ve farkındalık kazanması, danışanın problemini tanımlamasına yardımcı olma, danışan-danışman ilişkisi) ile ilgili katılımcı görüşleri, Lyddon, Clay ve Sparks (2001) tarafından belirtilen metaforların psikolojik danışma sürecindeki terapötik işlevleri ile paralellik göstermektedir.

Metaforların terapötik işlevleri arasında a) danışanla terapötik bir ilişkinin kurulması, b) danışanın duygularına ulaşılması ve bunları sembolleştirilmesi, c) danışanın örtük ya da gizli varsayımlarının ortaya çıkarılması ve bunlarla çalışılması, ç) danışanın direnci üzerinde çalışılması ve d) yeni bakış açılarının ve anlam çerçevelerinin sunulması yer almaktadır (Lyddon ve ark., 2001).

Psikolojik danışman adaylarının süpervizyon ve psikolojik danışma sürecinde metafor oluşturma ile ilgili olarak bilişsel beceri, odaklanma ve yaratıcılık konusunda güçlük yaşadıkları ve aynı zamanda metafor kullanarak danışanları ile olan ilişkilerine zarar vermekten korktukları anlaşılmaktadır. Metafor oluşturmada yaşanan güçlüklerle ilişkin görüşler, psikolojik danışman adaylarının gelişim düzeyleri ile değerlendirilebilir. Gelişimsel olarak psikolojik danışman adaylarının bu dönemde kaygılı olmaları, güçlü yönlerine ve gelişim alanlarına ilişkin sınırlı düzeydeki farkındalıkları (Borders & Brown, 2005) onların danışma sürecine odaklanmalarını ve yaratıcılıklarını ortaya koymalarını sınırlayabilir. Borders, Brown ve Purgason'a (2015) göre, başlangıç aşamasındaki psikolojik danışmanlar, psikolojik danışma sürecinden daha çok danışanlarının anlattıklarına odaklanmaktadır. Bu açıdan, psikolojik danışmada metafor oluşturma hem sürece odaklanmayı hem de birçok veriyi (örneğin sözlü-sözsüz mesajlar gibi) bir araya getirebilme becerisini içerdiği için zorlayıcı olabilmektedir. Süpervizyon süreçlerinde metafor oluşturma ile ilgili sıkıntıların yaşanması durumunda, süpervizörlerin hazır metaforları (metaforik hikayeler ve çizimler gibi) kullanmaları faydalı olabilir.

Psikolojik danışman adayları etkili metaforların özelliklerini betimleyici, kısa, öz ve yaratıcı olarak tanımlamaktadırlar. Bu özellikler, metafor tanımlarıyla da paralellik göstermektedir. Örneğin, Amundson (1998) tarafından yapılan metafor tanımlamasında, karmaşık bilginin daha basit ve görsel bir şekle bürünmesi bu özelliklerle ilişkilendirilebilir. Bunun yanı sıra, Young ve Borders (1999) metaforların süpervizyon alan kişilerin süpervizyon sürecindeki önemli olayları hatırlamalarına bir etkisi olduğunu bulmuşlardır. Katılımcıların ifade ettikleri etkili metafor özellikleri bu anlamda akılda kalıcılığı da kolaylaştıran bir süreç olabilir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, psikolojik danışman adaylarının yeterliklerinin artırılmasında, onların birçok yönden gelişimlerine katkı sağlamak için süpervizyon uygulamalarında metaforlara yer verilmesi faydalı olacaktır. Bu açıdan, psikolojik danışman adaylarının etkililiklerini artırmak için süpervizyon süreçlerinde metaforlar pedagojik bir araç olarak kullanılabilir.

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle nitel veriler yazılı sorular ve yanıtlar üzerinden elde edilmiştir. Ancak derinlemesine yapılacak bireysel ve grup görüşmeleri ile daha fazla temel alan ve kategori elde etmek mümkün olabilir. İkinci bir sınırlılık olarak, nitel veriler bir üniversitesinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik lisans programı öğrencilerinden toplanmıştır. Veri çeşitliliğini artırmak adına farklı üniversitelerdeki Psikolojik Danışma ve Rehberlik lisans programı öğrencilerinden de veri toplanması ve bu çeşitlilik içerisinde ortak paylaşımların olup olmadığının incelenmesi katkı sağlayabilir. Sim, Huang ve Hill (2012) bir araştırma sürecinde Fikir Birliğine Dayalı Nitel Araştırma Yönteminin aşamaları izlenirken, araştırmacıların araştırma sürecinde farkında oldukları ve tartıştıkları bazı önyargıları ve beklentileri sınırlılıklar bölümünde ele almalarının önemini vurgulamıştır. Bu kapsamda, bu çalışmada araştırmacı ekibin ve denetçinin belirlenmesi sürecinde benzer özelliklere sahip kişilerden seçildiği görülmektedir. Bu kişiler Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında eğitim almış ve/veya almaya devam eden kişilerdir. Benzer özelliklerin olması araştırmacılar arasında etkili bir iletişimin kurulmasına yardımcı olurken, diğer bir yandan araştırmacıların sahip oldukları önyargıların ve beklentilerin tespit edilmesini güçleştirebilir. Bu güçlüğün aşılması için birinci araştırmacı diğer araştırmacıları açık ve dürüst olmaları konusunda teşvik etmiştir. Önyargı ve beklentilerle ilgili diğer bir konu ise, araştırmacılar veri toplama süreci öncesinde, araştırılan konu ile ilgili olarak, özellikle süpervizyon sürecinde metafor kullanımının olumlu etkilerinin olabileceği konusunda ortak bir eğilim içerisinde olduklarını fark etmişlerdir. Son olarak, verilerin kodlanması sürecinde üyeler arasındaki güç dinamikleri de dikkat çeken bir konu olmuştur. Araştırmacılarından birinin öğretim üyesi diğerlerinin de öğrenci olmasından dolayı görüşlerin ne derece rahatlıkla dile getirildiği tartışılmış, eşit ve tüm fikirlerin dikkate alındığı bir ortam yaratılmaya çalışılmıştır.

Teşekkür: Makale ile ilgili görüş ve önerilerinden dolayı Araş. Gör. Esmâ Daşcı'ya teşekkür ederiz.

Kaynakça

- Aladağ, M., & Bektaş, D. Y. (2009). Examining individual-counseling practicum in a Turkish undergraduate counseling program *Eurasian Journal of Educational Research*, 37, 53-70. Retrieved from <http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/>
- Aladağ, M., & Kemer, G. (2015, Ekim). *Türkiye’de psikolojik danışman eğitiminde bireyle psikolojik danışma uygulaması ve süpervizyonu: Bir durum çalışması*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- Amundson, N. E. (1988). The use of metaphor and drawings in case conceptualization. *Journal of Counseling and Development*, 66, 391-393. doi: 10.1002/j.1556-6676.1988.tb00895.x
- Atik, G. (2012). Lisans düzeyindeki psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon süreci: Ankara Üniversitesi örneği. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bülteni*, 3(23), 24-27. <http://www.pdr.org.tr/> adresinden alınmıştır.
- Atik, G. (2015a, Ekim). *Yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecinin psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışma öz-yeterlik düzeyleri üzerindeki etkisi*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- Atik, G. (2015b, June). *A qualitative investigation of counseling students’ experiences of the structured peer group supervision*. Paper presented at the XI. International Interdisciplinary Conference on Clinical Supervision, Adelphi University, Garden City, New York, USA.
- Atik, G., Güç, E., & Çelik, E. G. (2016, Mayıs). *Psikolojik danışma süpervizyonu sürecinde bir müdahale yöntemi olarak metafor kullanımı*. VI. Uluslararası Canik Sempozyumu’nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Samsun.
- Bernard, J. M., & Goodyear, R. K. (1998). *Fundamentals of clinical supervision*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Borders, L. D. (1991). A systematic approach to peer group supervision. *Journal of Counseling & Development*, 69(3), 248-252. doi: 10.1002/j.1556-6676.1991.tb01497.x
- Borders, L. D. (2009). A primer on counseling supervision. İçinde F. K. Owen, R. Özyürek & D. Owen (Eds.), *Gelişen psikolojik danışma ve rehberlik: Meslekleşme sürecinde ilerlemeler* (ss. 35-49). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Borders, L. D., Brown, J. B., & Purgason, L. L. (2015). Triadic supervision with practicum and internship counseling students: A peer supervision approach. *The Clinical Supervisor*, 34(2), 232-248. doi: 10.1080/07325223.2015.1027024
- Borders, L. D., & Brown, L. L. (2005). *The new handbook of counseling supervision*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Büyükgöze-Kavas, A. (2011). Bireysel ve grupla psikolojik danışma uygulamalarına yönelik bir değerlendirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 411-432. <http://www.tebd.gazi.edu.tr/> adresinden alınmıştır.
- Denizli, S., Aladağ, M., Bektaş, D. Y., Cihangir-Çankaya, Z., & Özeke-Kocabaş, E. (2009, Ekim). *Psikolojik danışman eğitiminde bireyle psikolojik danışma uygulaması ve süpervizyonu: Ege Üniversitesi örneği*. X. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Adana.
- Erkan Atik, Z., Arıcı, F., & Ergene, T. (2014). Süpervizyon modelleri ve modellere ilişkin değerlendirmeler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 305-317. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tpdrd/> adresinden alınmıştır.

- Erkan Atik, Z., & Yıldırım, İ. (2015). *Validity and reliability of Turkish Form of the Evaluation Process within Supervision Inventory*. Paper presented at the XI. International Interdisciplinary Conference on Clinical Supervision, Garden City, New York, USA.
- Fall, M., & Sutton, J. M. (2004). *Clinical supervision: A handbook for practitioners*. Boston: Pearson Education.
- Guiffrida, D. A., Jordan, R., Saiz, S., & Barnes, K. L. (2007). The use of metaphor in clinical supervision. *Journal of Counseling & Development, 85*, 393-400. doi: 10.1002/j.1556-6678.2007.tb00607.x
- Hill, C. E., Thompson, B. J., & Williams, E. N. (1997). A guide to conducting Consensual Qualitative Research. *The Counseling Psychologist, 25*(4), 517-572. doi: 10.1177/0011000097254001
- İlhan, T., Rahat, E., & Yöntem, M. K. (2015, Ekim). *Psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecinde yaşadıkları danışma kaygısına ve süpervizyon eğitimine yönelik deneyimlerinin incelenmesi*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- İlhan, T., Sarıkaya, Y., Başkal, A., & Yöntem, M. K. (2015, Ekim). *Süpervizör Rollerini Ölçeği'nin geliştirilmesi: İlk psikometrik bulgular*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- Ishiyama, F. I. (1988). A model of visual case processing using metaphors and drawings. *Counselor Education and Supervision, 28*, 153-161. doi: 0.1002/j.1556-6978.1988.tb01781.x
- Ivey, A., Ivey, M., Myers, J., & Sweeney, T. (2005). *Developmental counseling and therapy: Promoting wellness over the lifespan*. Boston: LaHaska Press.
- Kağnıcı, Y. (2015, Ekim). *Çok kültürlü süpervizyon ve çok kültürlü süpervizyon yeterlikleri*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- Kemer, G., & Aladağ, M. (2013, Eylül). *Psikolojik danışman eğitiminde bireyle psikolojik danışma uygulaması ve süpervizyonu: Ulusal bir tarama çalışması*. İstanbul 2013 Dünya Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. İstanbul.
- Koçyiğit, M., & İşleyen, F. (2015, Ekim). *Psikolojik danışmada süpervizyon eğitimi: Lisansüstü ders örneği*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- Ladany, N., Thompson, B. J., & Hill, C. E. (2012). Cross-analysis. In C. E. Hill (Ed.), *Consensual qualitative research: A practical resource for investigating social science phenomena* (pp. 117-134). Washington DC: American Psychological Association.
- Lyddon, W. J., Clay, A. L., & Sparks, C. L. (2001). Metaphor and change in counseling. *Journal of Counseling & Development, 79*(3), 269-274. doi: 10.1002/j.1556-6676.2001.tb01971.x
- Meydan, B. (2014). Psikolojik danışma uygulamalarına yönelik bir süpervizyon modeli: Mikro beceri süpervizyon modeli. *Ege Eğitim Dergisi, 15*(2), 358-374. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/egeefd/> adresinden alınmıştır.
- Meydan, B. (2015). Bireyle psikolojik danışma uygulamasında mikro beceri süpervizyon modelinin etkililiğinin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 5*(43), 55-68. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tpdrd/> adresinden alınmıştır.
- Meydan, B., & Koçyiğit Özyiğit, M. (2016). Süpervizyon ilişkisi: Psikolojik danışma süpervizyonunda kritik bir öge. *Ege Eğitim Dergisi, 17*(1), 225-257. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/egeefd/> adresinden alınmıştır.

- Morran, D. K., Kurpius, D. J., Brack, C. J., & Brack, G. (1995). A cognitive-skills model for counselor training and supervision. *Journal of Counseling and Development*, 73(4), 384-389. doi: 10.1002/j.1556-6676.1995.tb01769.x
- Muran, J. C., & DiGiuseppe, R. A. (1990). Towards a cognitive formulation of metaphor use in psychotherapy. *Clinical Psychology Review*, 10(1), 69-85. doi: 10.1016/0272-7358(90)90107-L
- Robert, T., & Kelly, V. A. (2010). Metaphor as an instrument for orchestrating change in counselor training and the counseling process. *Journal of Counseling & Development*, 88(2), 182-188. doi: 10.1002/j.1556-6678.2010.tb00007.x
- Satıcı, B., & Türküm, A. S. (2015, Ekim). *Psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışma öz-yeterlik algılarının süpervizyon yaşantıları ve mizah tarzları açısından incelenmesi*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- Sim, W., Huang, T. C., & Hill, C. E. (2012). Biases and expectations. In C. E. Hill (Ed.), *Consensual qualitative research: A practical resource for investigating social science phenomena* (pp. 59-69). Washington DC: American Psychological Association.
- Siviş-Çetinkaya, R., & Kararımak, Ö. (2012). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 107-121. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tpdrd/> adresinden alınmıştır.
- Sommer, C. A., & Cox, J. A. (2003). Using Greek mythology as a metaphor to enhance supervision. *Counselor Education and Supervision*, 42, 326-335. doi: 10.1002/j.1556-6978.2003.tb01823.x
- Sommer, C. A., Ward, J. E., & Scofield, T. (2010). Metaphoric stories in supervision of internship: A qualitative study. *Journal of Counseling and Development*, 88(4), 500-507. doi: 10.1002/j.1556-6678.2010.tb00052.x
- Stone, D., & Amundson, N. (1989). Counselor supervision: An exploratory study of the metaphoric case drawing method of case presentation in a clinical setting. *Canadian Journal of Counselling*, 23(4), 360-371. Retrieved from <http://cjcp.journalhosting.ucalgary.ca/cjc/>
- Strong, T. (1989). Metaphors and client change in counseling. *International Journal for the Advancement of Counseling*, 12(3), 203-213. doi: 10.1007/BF00120585
- Ülker Tümlü, G., Balkaya Çetin, A., & Kurtyılmaz, Y. (2015, Ekim). *Psikolojik danışman adaylarının bireyle psikolojik danışma oturumlarının değerlendirilmesi*. XIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Mersin.
- Valadez, A. A., & Garcia, J. L. (1998). In a different light: An environmental metaphor of counselor supervision. *Texas Counseling Association Journal*, 26, 92-106. Retrieved from <http://search.proquest.com/>
- Young, J. S., & Borders, D. L. (1998). The impact of metaphor on clinical hypothesis formation and perceived supervisor characteristics. *Counselor Education and Supervision*, 37(4), 238-256. doi: 10.1002/j.1556-6978.1998.tb00548.x
- Young, J. S., & Borders, D. L. (1999). The intentional use of metaphor in counseling supervision. *The Clinical Supervisor*, 18(1), 137-149. doi: 10.1300/J001v18n01_09

Extended Abstract

It is a requirement for counselors to receive supervision for their counseling practices to be an effective professional (Borders, 2009). One of the important aims of supervision is to help counselors to improve their case conceptualization skills. The metaphors are used as a clinical intervention in order to improve these skills of counselors (Young & Borders, 1999). The use of metaphor in supervision process contributes to counselors regarding understanding the process of being a counselor and enhancing case conceptualization skills (Guiffrida et al., 2007). In the supervision literature, there are many metaphoric activities which formulated to be used in supervision process such as metaphoric stories and drawings, sand tray, Greek mythology etc. (Guiffrida et al., 2007). These metaphoric activities were intentionally used in supervision by supervisors.

One of these metaphoric activities belongs to Borders (1991). She designed a structured peer group supervision format and inserted the use metaphors in this format. The structured peer group supervision format was conducted based on the group dynamics. In this process, group members give feedbacks using various roles. One of these roles is forming metaphors related to clients, counselors, and/or counseling process. With this role, group members enrich the case discussion through forming, interpreting, and/or adding new things or changing the metaphors (Borders, 1991). In this regard, it seems to be important how the use of metaphors in the structured peer group supervision reflects on counselor candidates' development. Therefore, in this study, it was aimed to examine Turkish undergraduate counseling students' opinions related to the metaphors used in the structured peer group supervision process.

The participants were 21 senior students (13 female, 8 male) of an undergraduate counseling program in a state university in Ankara, Turkey. Their ages ranged between 21 and 23 ($M = 22.05$, $SD = .50$). The participants received a six-session of structured peer group supervision. The participants were selected through a convenient sampling. A survey form developed by the researchers was used to obtain the opinions of the participants. It was developed considering the supervision literature and researchers' supervision experiences. It begins with an informed consent and continues with demographic questions and open-ended questions related to the use of metaphors (as a role) during the structured peer group supervision process. The open-ended questions as follow: a) "How did the use of metaphors in the structured peer group supervision contribute to you?" b) "How did the use of metaphors in the structured peer group supervision influence your counseling practices?" c) "What were the difficulties for you to create metaphors during the supervision and counseling process?" d)

“What were the characteristics of metaphors used in the structured peer group supervision that you think effective?” This study was carried out during 2014-2015 educational year, spring semester. After completing the structured peer group supervision, the survey forms were distributed to the participants to write their opinions. The implementation lasted about 30 minutes. In the data analysis process, the steps of consensual qualitative research (CQR) developed by Hill et al. (1997) was followed. Firstly, the domains were created based on the survey forms, and following this, the core ideas of the statements under the domains were formed. The categories and sub-categories related to these core ideas also identified. Finally, a cross-analysis was performed associated with the domains and categories. The researchers discussed all codings and the coding process at every stages of the data analysis in order to prevent possible biases and provide more consensus. In addition, another researcher, who not included in the data coding process, served as an auditor to increase the consistency in the data analysis. A classification system, suggested by Hill et al. (1997), was used to determine the frequencies of categories and sub-categories instead of only reporting frequencies. According to this; if the relevant categories available for all participants, it is general; if they are available for more than half of participants, it is typical; if they are available for less than half of participants (up to minimum four participants), it is variant. According to Ladany et al. (2012), if the study has more than 15 participants, the categories have 2 or 3 participants are defined as rare.

The responses of the participants were clustered under four domains. The first domain, *the contributions to counselors*, consisted of three categories namely *gaining new perspectives and awareness* (typical), *improving cognitive counseling skills* (typical), and *indirect learning* (variant). The second domain, *impacts on counseling process*, included four categories. These were *helping clients to recognize themselves and to raise awareness* (variant), *helping clients to define their problems* (variant), *the reflections on counseling process* (variant), and *the transfer of metaphors to the daily life by clients* (rare). The third domain, *the difficulties experienced in creating metaphors*, consisted of two categories, which were *requiring cognitive skills, focusing, and creativity* (typical), and *the fear of harming the client and losing the confidence of the client* (variant). The last domain, *the characteristics of the effective metaphors*, included five categories namely *being descriptive* (typical), *being short and concise* (variant), *being creative* (variant), *being easy to remember* (rare), and *being open to interpretation and discussion* (rare).

In this study, it is aimed to investigate the opinions of undergraduate counseling students about the use of metaphors in the structured peer group supervision. According to the domains and categories, the participants reported that they gained new perspectives through the use of metaphors in the structured peer group supervision process, and they had a progress in their counseling cognitive skills such case conceptualization, therapeutic skills, and intervention skills. These findings are consistent with the previous research findings (Guiffrida et al., 2007; Robert & Kelly, 2010; Young & Borders, 1999). The previous studies indicated that the use of metaphors during the supervision process provides much contribution in terms of understanding clients and developing hypotheses, forming and developing counseling goals, forming alternative treatment methods, and understanding the relationship between client and counselor.

One of the important findings of this study is that the metaphors formed in the structured peer group supervision process created an indirect learning environment for group members. In the literature, it is less known how the use metaphors in the group supervision process reflects on supervisees and group dynamics (Guiffrida et al., 2007). Thus, Guiffrida et al. (2007) recommended that exploring the reflections of the use of metaphors in group supervision on group dynamics (e.g., group cohesion, feedbacks, indirect learning) in the future studies. In this respect, the finding of that the use of metaphors in peer group supervision created an indirect learning environment for group members has provided a partial contribution to fill this gap in the literature. However, in future studies, to examine how the use of metaphors in group supervision process influence the other group dynamics (e.g., group cohesion, feedback process) will be crucial to understand the possible impacts of metaphors.

The participants' opinions about the effects of the use metaphors on counseling process (helping clients to recognize themselves and to increase their awareness, helping clients to identify their problems, client-counselor relations) are parallel with the therapeutic functions of the metaphors in counseling process which stated by Lyddon et al. (2001). The therapeutic functions of metaphors are; a) establishing a therapeutic relation with client, b) reaching and symbolizing the feelings of client, c) revealing the implicit or hidden assumptions of client and working with them, d) working on the client's resistance, and e) provision of new perspectives and frameworks of meaning (Lyddon et al., 2001).

The findings also indicated that the participants had difficulties in creating metaphors in supervision and counseling process because it requires cognitive skills, focus, and creativity.

In addition, they were unwilling to use metaphors during the counseling sessions since they had a fear of harming their clients and losing their clients' confidence. The opinions about the difficulties experienced in creating metaphors could be explained with the developmental levels of the participants. Developmentally, novice counselors at early stages of development are highly anxious and have limited awareness about their strengths and weaknesses during this period (Borders & Brown, 2005), which may hinder their focus on counseling process and their creativity in counseling sessions. According to Borders et al. (2015), counselors at early stages of development focus on more what their clients told than counseling process. From this perspective, to create metaphors in counseling process could be challenging because it requires focusing on counseling process as well as the ability to bring together many data (e.g., verbal and non-verbal messages). In case of difficulties related to creating metaphors during the supervision, it could be helpful for supervisors to use available metaphors such as metaphoric stories and drawings.

The participants described the characteristics of effective metaphors as being descriptive, short, concise, and creative. These characteristics are also parallel to the definitions of metaphor. For instance, in the definition made by Amundson (1998), these characteristics could be associated with that metaphor is a simple and visual expression of complex information. In addition, Young and Borders (1999) found that metaphors had an impact on the supervisees in terms of recalling the important events during the supervision process. In this sense, the characteristics of effective metaphors reported by the participants could be a facilitating process to remember these events.

In the light of this study's findings, it will be beneficial to use metaphors in supervision in order to improve counselor competencies and development. Therefore, the metaphors are recommended as a pedagogical tool in counselor education and supervision process.